

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 25.04.1984, sp. zn. 5 Cz 8/84, ECLI:CZ:NS:1984:5.CZ.8.1984.1

Číslo: 46/1985

Právní věta: Ak súd neuvedie v odôvodnení rozsudku o náhrade mzdy, akým spôsobom dospel k zisteniu priemerného zárobku pracovníka, z ktorého vychádzal pri stanovení výšky náhrady mzdy, je výrok rozsudku o priznaní náhrady mzdy nepreskúmatelný (§ 221 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 25.04.1984

Spisová značka: 5 Cz 8/84

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Mzda, Odvolání, Rozhodnutí soudu

Předpisy: 65/1965 Sb. § 61

§ 275 54/1975 Sb. § 30

§ 34

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1985 sb. rozh.

Ak súd neuvedie v odôvodnení rozsudku o náhrade mzdy, akým spôsobom dospel k zisteniu priemerného zárobku pracovníka, z ktorého vychádzal pri stanovení výšky náhrady mzdy, je výrok rozsudku o priznaní náhrady mzdy nepreskúmatelný (§ 221 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 25. 4. 1984, [5 Cz 8/84](#))

Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že žalovaná organizácia s ním neplatne rozviazala pracovný pomer oznámením z 27. 2. 1979 ku dňu 30. 4. 1979. Takisto sa domáhal priznania náhrady mzdy.

Obvodný súd Bratislava 3 rozsudkom určil, že výpoveď daná žalobcovi žalovanou organizáciou oznámením z 27. 2. 1979 je neplatná a že pracovný pomer medzi účastníkmi trvá. Okrem toho vyslovil, že nesúhlasí so späťvzatím žaloby v časti týkajúcej sa náhrady mzdy; rozhodovanie o tomto nároku vylúčil na samostatné konanie.

Mestský súd v Bratislave svojím rozsudkom potvrdil uvedený rozsudok súdu prvého stupňa.

O nároku žalobcu na náhradu mzdy rozhodol Obvodný súd Bratislava 3 rozsudkom tak, že zaviazal žalovanú organizáciu zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za dobu od 30. 6. 1979 do 25. 6. 1980 v sume 6135,- Kčs s 3 úrokmi od

1. 12. 1979, za dobu od 25. 6. 1980 do 4. 3. 1981 vo výške 15 270,- Kčs s 3 úrokmi od 1. 1. 1980 a za dobu od 25. 6. 1981 do 15. 3. 1983 v sume 49 917,50 Kčs s 3 úrokmi od 1. 5. 1982 do zaplataenia. Ďalej stanovil, že o náhrade mzdy za dobu od 4. 3. 1981 do 25. 6. 1981 rozhodne po priznaní nemocenského za toto obdobie. Konanie v časti týkajúcej sa priznania nemocenského zastavil.

Mestský súd v Bratislave rozhodol o odvolaní žalovanej organizácie tak, že uvedený rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že rozsudkami, ktorými obidva sudy rozhodovali o nároku žalobcu na náhradu mzdy, bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 61 ods. 1 Zák. práce je organizácia, ktorá dala pracovníkovi neplatnú výpoveď, povinná (za podmienok tam bližšie upravených) poskytnúť náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku. Priemerný zárobok sa zisťuje spôsobom upraveným v ustanovení § 275 Zák. práce a v ustanoveniach § 30 až § 34 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb. Niektoré podrobnosti o zisťovaní priemerného zárobku upravuje vyhláška č. 112/1975 Zb. Súd prvého stupňa sa vo svojom rozsudku v súvislosti s priznaním zárobku na náhradu mzdy žalobcovi odvolával na ustanovenie § 61 ods. 1 Zák. práce; odvolací súd považoval výpočet priznanej náhrady mzdy za oprávnený podľa ustanovenia § 275 Zák. práce a podľa ustanovení § 30 až § 34 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb. Súd prvého stupňa bez bližšieho odôvodnenia vychádzal pri určení výšky náhrady mzdy z priemerného čistého zárobku žalobcu 2435,- Kčs, teda 112,- Kčs denne. Odvolací súd sa výškou náhrady v odôvodnení rozsudku nezaoberal. Za tohoto stavu sú obidva rozsudky nepreskúmateľné vo výroku o priznaní náhrady mzdy.

V odôvodnení rozsudku musí súd vždy uviesť, aké dokazovanie na určité skutočnosti vykonal, akým spôsobom jednotlivé dôkazy hodnotil a akou úvahou dospel ku skutkovému a právnomu záveru o opodstatnenosti alebo o neopodstatnenosti uplatneného nároku. Keďže v prejednávanej veci ani jeden zo súdov obidvoch stupňov v odôvodnení rozsudku neuviedol, akým postupom dospel k záveru, že pri určení náhrady mzdy žalobcu treba vychádzať z čistého zárobku 2435,- Kčs, nedá sa posúdiť, či rešpektovali zásady obsiahnuté v ustanovení § 275 Zák. práce, v ustanoveniach § 30 až § 34 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb. a v ustanoveniach vyhlášky č. 112/1975 Zb.

Sudy obidvoch stupňov sa dopustili pochybenia pri určení výšky náhrady mzdy, keď túto náhradu priznali žalobcovi aj za obdobie, počas ktorého poberal nemocenské. Podľa odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa išlo o obdobie od 30. 6. 1979 do 25. 6. 1980. Náhrada mzdy, priznaná podľa ustanovenia § 61 ods. 1 Zák. práce, je dôsledkom neplnenia povinnosti zo strany organizácie; tá bola povinná pridelať prácu pracovníkovi, ktorý trval na tom, aby ho ďalej zamestnávala podľa ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) Zák. práce, a to v súlade s pracovnou zmluvou. Priznanie tejto náhrady je preto závislé na možnosti a ochote pracovníka prácu vykonávať. Ak teda pracovník nie je schopný vykonávať prácu, napr. v dôsledku pracovnej neschopnosti (počas ktorej mu prislúcha nemocenské), nemá nárok na poskytnutie náhrady mzdy podľa citovaného zákonného ustanovenia.

Ak celkový čas, za ktorý by sa mala pracovníkovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje šesť mesiacov, môže súd na žiadosť organizácie povinnosť nahradiť mzdu za ďalší čas primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy pracovníkovi vôbec nepriznať. 1) Súd pri svojom rozhodovaní prihliadne najmä na to,

či pracovník bol medzitým inde zamestnaný, akú prácu tam vykonával a aký zárobok dosiahol alebo z akého dôvodu sa do práce nezapojil (§ 61 ods. 2 Zák. práce). Uvedené zákonné ustanovenie pomerne konkrétne vymedzuje okruh okolností, na ktoré súd pri rozhodovaní prihliada. Tieto okolnosti však musí súd zisťovať a v každom konkrétnom prípade individuálne posúdiť. Pri rozhodovaní o takomto návrhu organizácie bude teda súd (ak bol pracovník medzitým zamestnaný) predovšetkým zisťovať nielen to, aký zárobok pracovník dosiahol, ale aj za akých okolností (napr. či vykonával prácu zodpovedajúcej jeho kvalifikácii, či zárobok dosiahol v určenom čase alebo aj za prácu nadčas, či prácu vykonával s mimoriadnym pracovným vypätím a pod.). Pri posúdení opodstatnenosti žiadosti organizácie o nepriznanie náhrady mzdy pracovníkovi v zmysle ustanovenia § 61 ods. 2 Zák. práce je podstatná aj skutočnosť, či sa pracovník zapojil alebo mohol zapojiť do práce v mieste dohodnutom v pracovnej zmluve pre výkon pracovnej činnosti, alebo v mieste, ktoré možno z hľadiska daného účelu považovať za rovnocenné miestu dohodnutému pre výkon pracovnej činnosti.

Súdy obidvoch stupňov nemali v prejednávanej veci dostatočné skutkové podklady pre posúdenie opodstatnenosti žiadosti žalovanej organizácie, ktorá sa domáhala rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 61 ods. 2 Zák. práce. Nevykonali žiadne dokazovanie na zistenie toho, prečo žalobca nepracoval v období, za ktoré žiada priznať náhradu mzdy.

Z uvedeného vyplýva, že súdy obidvoch stupňov svojimi rozhodnutiami porušil zákon v ustanoveniach § 1, § 2, § 6, § 120 ods. 1 a § 153 ods. 1 O. s. p. a odvolací súd aj v ustanoveniach § 211 a § 219 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 61 ods. 1 a 2 Zák. práce.

1) Porov. č. 51/1975 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk [str. 588 až 590].